

# Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, Ústav bohemistiky

## Posudek bakalářské práce

**Autor práce a studijní obor:** Jan Kučera, historie – bohemistika, 4. ročník

**Název práce:** Písňové texty Jaromíra Nohavici z aspektu dialektologie

---

**Oponentka bakalářské práce:** Mgr. Markéta Maturová, Ph.D.

|   | HODNOCENÉ ASPEKTY PRÁCE                                                                                                                                                                                    | A | B | C | N | NN |
|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---|----|
| 1 | Samostatnost zpracování, porozumění problematice, originalita práce                                                                                                                                        |   | X |   |   |    |
| 2 | Formulace cílů práce a jejich splnění                                                                                                                                                                      |   | X |   |   |    |
| 3 | Koncepce a struktura práce<br>(úplnost, logická posloupnost a vyváženost kapitol, rozsah práce)                                                                                                            |   |   | X |   |    |
| 4 | Práce s literaturou/ s prameny<br>(stav bádání, využití databází, práce s cizojazyčnou literaturou, interpretace a kritická reflexe textů, výběr a úplnost pramenné databáze, její kritika a interpretace) |   | X |   |   |    |
| 5 | Adekvátnost použitých metod a jejich aplikace                                                                                                                                                              |   | X |   |   |    |
| 6 | Formulace závěrů, příp. výsledky výzkumu                                                                                                                                                                   |   | X |   |   |    |
| 7 | Formální stránka práce<br>(grafická úprava, jazyková a stylistická úroveň)                                                                                                                                 |   |   | X |   |    |
| 8 | Formální stránka práce<br>(citační praxe a bibliografické odkazy)                                                                                                                                          |   | X |   |   |    |

|             |                 |           |                    |                  |
|-------------|-----------------|-----------|--------------------|------------------|
| A = výborně | B = velmi dobře | C = dobře | N = nelze hodnotit | NN = nevyhověl/a |
|-------------|-----------------|-----------|--------------------|------------------|

### Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Jan Kučera si jako téma své kvalifikační práce vybral písňové texty Jaromíra Nohavici (dále JN), které podrobil dialektologické analýze. Již v úvodu (str. 7) si stanovil, s ohledem na předpokládaný rozsah BP, ambiciózní cíle: Kolik textů skutečně obsahuje prvky teritoriálního

dialektu užívaného ve Slezsku? Ve kterých případech dialekt použije a za jakým účelem? Které prvky slezského nářečí se objevují nejčastěji, které občas a které v jeho textech nenajdeme? Na všechny tyto otázky bohužel ale nedokázal adekvátně odpovědět. Práce obsahuje všechny náležité složky včetně bibliografie a příloh.

První samostatná kapitola je věnována životu a dílu JN. Domnívám se, že přínosnější než informace o Nohavicově manželce a jeho práci v knihovně by byla zmínka o vlivu nářečních oblastí na jeho mluvu: narodil se v Ostravě, od dvou do šesti let vyrůstal v Opavě (západní podskupina slezských nářečí), potom se vrátil opět do Ostravy, kde studoval střední školu a později pracoval ve Vítkovických železárnách. Otec i matka pocházeli z Valašska, Nohavica pobýval ve Velkých Karlovicích na prázdninách (východomoravská skupina nářečí). V roce 1977 po vojenské službě s manželkou odešel do Českého Těšína (slezsko-polská podskupina) a v r. 1997 po dvaadvaceti letech se odstěhoval zpět do Ostravy (východní podskupina slezských nářečí). Nejvíce je tak ovlivněn slezským nářečím, ostravskou mluvou a také slezsko-polským nářečím. Na s. 12 („Dílo“) autor uvádí, že JN využívá prostředky spisovné češtiny, mluvené češtiny a nářečí. Bylo by na místě zmínit, že vedle toho pracuje i se slangismy a městskou mluvou.

V teoretické části je představen historický vývoj Slezska z jazykového pohledu a především vývoj a dnešní podoba slezského nářečí. Jako nadbytečnou považuji kapitolu „Nářečí v České republice“, protože o nich se v krátkém odstavci nedozvíme bohužel vůbec nic (jen to, že na našem území máme celkem 4 skupiny). Je zřejmé, že autor při sestavování teoretického oddílu pracoval s odbornou literaturou, včetně elektronických zdrojů (u nichž je ale bohužel citace nedostatečná, s. 77).

V metodologické kapitole popisuje výzkumnou metodu a uvádí základní odbornou literaturu, z níž čerpal při určování příslušnosti jazykového jevu k útvarům národního jazyka, a také pravidla pro fonetickou transkripci. Je třeba ocenit autorovu péči v tzv. předběžné výzkumné fázi, v níž vybíral texty s nářečními prvky, a následné sestavení seznamu 35 písní (jejich seznam např. na s. 28), které byly podrobeny vlastní jazykové analýze. Autor si mohl práci trochu ulehčit, kdyby zvolil menší vzorek, neboť dochází k opakování jevů nebo jejich úplné absenci.

Praktická část se věnuje analýze nářečních jevů na rovině fonologické, morfologické, lexikální a syntaktické, které zaznamenává do rozsáhlých tabulek. K jejich přehlednosti by jistě přispělo vymezení sledovaných jevů předem; vyjmenovat jevy, které budou v tabulce zachyceny, případně je řadit od nejčastějších k méně častým. Autor se rozhodl nezaznamenávat výpůjčky z němčiny, které však také přispívají k charakteristice slezskomoravských nářečí.

Také ustálená rčení, přirovnání a úsloví by mohla přispět k charakteristice mluvené podoby jazyka. Ve výkladu k tabulkám ve fonologické části hodnotí jako nejvýraznější jev krácení dlouhých samohlásek.

Dále připojuji několik poznámek: s. 69, ve výkladu: zde se spíše jedná o analogické koncovky podle tvrdé deklinace substantiv vlivem neprovedení přehlásek *a* v *e*, *u* v *i* se substantivní deklinace tvrdá a měkká neliší tolik jako v českých nářečích v užším smyslu. S. 71: zájmeno *taký, taká, také* je už staročeský pozůstatek v dialekttech i ve spisovné slovenštině. Ostatní připomínky se týkají neobratných nebo nepřesných formulací („došlo ke sblížení měkké deklinace k deklinaci tvrdé“, s. 71; v závěru neobratné vyjádření „lze si povšimnout i diftongizace *y* v *ej*, *ú* v *ou*“ – zde chybí slovo „neprovedení“, tedy „povšimnout si neprovedení diftongizace“), podobně na s. 76. Dva překlepy či nedopatření jsou i na s. 8 a 83. Pečlivější redakcí měla projít i grafická stránka práce.

Předkládaná kvalifikační práce Jana Kučery představuje písňové texty Jaromíra Nohavici, jazykově atraktivní téma, které by si ale zasloužilo podrobnější analýzu a lépe formulované závěry. Musím ovšem ocenit náročnost dialektologické analýzy, kterou autor do jisté míry zvládl. I přes uvedené připomínky práci doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou velmi dobře.

**Navrhovaná klasifikace:** velmi dobře

V Českých Budějovicích 22. srpna 2022

.....  
podpis oponentky bakalářské práce

|                     |         |             |       |           |
|---------------------|---------|-------------|-------|-----------|
| Stupeň klasifikace: | výborně | velmi dobře | dobře | nevyhověl |
|---------------------|---------|-------------|-------|-----------|